

УДК: 378.014.543 (477+100)
DOI: 10.37128/2411-4413-2019-7-5

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФІНАНСУВАННЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ ©**

ДЖЕДЖУЛА О.М.,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри математики, фізики та
комп'ютерних технологій,
Вінницький національний
аграрний університет

КОБЗАР В.М.,
кандидат педагогічних наук, викладач
Технологічно-промисловий коледж
Вінницького національного
аграрного університету
(м. Вінниця)

У статті наведено результати аналізу фінансування вищої освіти в Україні та провідних країнах світу. Перспективність дослідження зумовлена вимогами до якості підготовки фахівців у вищій школі, необхідністю диверсифікації джерел фінансування університетів, посиленням міжнародного співробітництва, інтеграцією України в європейський освітній простір та доцільністю впровадження позитивного міжнародного досвіду щодо механізмів фінансування вищої освіти в Україні. Проаналізовано основні показники фінансування освітньої галузі в Україні та провідних країнах світу за 2018–2019 роки. Визначено збільшення фінансування на забезпечення витрат МОН України та освітні субвенції місцевим бюджетам у відсотках до ВВП. Одночасно з'ясовано, що за абсолютними показниками фінансування освіти наша країна залишається на низьких позиціях порівняно з іншими країнами світу. Визначено, що загальними світовими тенденціями залишається зменшення державної частки фінансування освіти, що стає причиною зміни фінансової стратегії університетів та пошуку недержавних джерел фінансування.

Ключові слова: вища освіта, фінансування вищої освіти, державне фінансування, джерела фінансування, механізми фінансування, фінансова незалежність.

Табл.: 1. Рис.: 2. Літ.: 12.

**MODERN TRENDS OF FINANCING HIGHER EDUCATION
IN UKRAINE AND THE WORLD**

DZHEDZHULA Olena
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)

KOBZAR Valentina,
Candidate of Pedagogical Sciences, lecturer
Technological and Industrial College
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)

The article presents the results of the analysis of financing of higher education in Ukraine and the leading countries of the world. The prospect of the study is due to the requirements for the quality of the training of specialists in higher education, the need for diversification of funding sources for universities, the strengthening of international cooperation, the integration of Ukraine into the European educational space and the feasibility of introducing a positive international experience of financing mechanisms for higher education in Ukraine. The main indicators of financing of the educational industry in Ukraine and the leading countries of the world for 2018-2019 are analyzed. The increase in funding for the expenditures of the Ministry of Education and Science of Ukraine and educational subsidies to local budgets as a percentage of GDP have been determined. At the same time, it was found out that, in absolute terms, our country's education remains low in comparison with other countries of the world. It is determined that the general world tendencies are the reduction of the state share of financing of education, which causes the change in the financial strategy of universities and the search for non-state sources of funding.

Key words: higher education, financing of higher education, state financing, sources of funding, financing mechanisms, financial independence.

Tabl.: 1. Fig.:2. Lit.:12.

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ФИНАНСИРОВАНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В УКРАИНЕ И МИРЕ

ДЖЕДЖУЛА Е.М.,
доктор педагогических наук, профессор,
заведующая кафедрой математики, физики
и компьютерных технологий
Винницкий национальный аграрный университет

Кобзарь Валентина Николаевна,
кандидат педагогических наук, преподаватель,
Технологично-промышленный колледж
Винницкого национального аграрного университета
(г. Винница)

В статье приведены результаты анализа финансирования высшего образования в Украине и ведущих странах мира. Перспективность исследования обусловлена требованиями к качеству подготовки специалистов в высшей школе, необходимостью диверсификации источников финансирования университетов, усилением международного сотрудничества, интеграции Украины в европейское образовательное пространство и целесообразностью внедрения положительного международного опыта механизмов финансирования высшего образования в Украине. Проанализированы основные показатели финансирования образования в Украине и ведущих странах мира за 2018–2019 годы. Определено увеличение финансирования на обеспечение расходов МОН Украины и образовательные субвенции местным бюджетам в процентах к ВВП. Одновременно установлено, что по абсолютным показателям на образование наша страна остается на низких позициях по сравнению с другими странами мира. Установлено, что общими мировыми тенденциями остается уменьшение государственной доли финансирования образования, что становится причиной изменения финансовой стратегии университетов и поиска негосударственных источников финансирования.

Ключевые слова: высшее образование, финансирование высшего образования, государственное финансирование, источники финансирования, механизмы финансирования, финансовая независимость.

Табл.: 1. Рис.: 2. Лит.: 12.

Постановка проблемы. Перспективи розвитку економічних систем пов'язані з наукою та освітою. Продукування нових знань та способи їх передачі набувають виключного значення у сучасному глобалізованому та інформатизованому світі. Освіта значною мірою детермінована станом економіки. Науковці неодноразово вказували на залежність рівня освіти від показників економічного розвитку. З іншого боку, для економіки та освіти важливим є й зворотній зв'язок. Тому, не випадково, у світі стає усталеною практика проходження практик на виробництві, дуальна форма освіти та ін.

Орієнтація більшості країн на прискорення економічного розвитку, зайняття передових позицій на світовому ринку інновацій зумовлює необхідність збільшення капіталовкладень в освіту. Разом з тим ефективність економічного розвитку країни залежить від того, скільки коштів вона вкладає у формування високоінтелектуального потенціалу нації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню теоретичних та практичних аспектів фінансування освіти приділяють увагу багато вітчизняних науковців. Концептуальні підходи щодо розвитку механізмів фінансування науки досліджує Єфименко Т.І. [1]. На фінансування людського капіталу в регіонах України акцентовано увагу у працях Олієвської М.Г. [2]. Загальним питанням управління розвитком людського капіталу в умовах формування економіки знань присвячені наукові праці Зачоса О.Д. [3.]. Важливі висновки щодо фінансування підготовки кадрів в Україні відображено у дослідженнях Сидор І.В. [4] та Каленюк І. С. [5]. Питання бюджетного фінансування закладів освіти вирішуються у працях Величко А.В. [6], Боголіб Т.М. [7] та інших дослідників. Проблеми фінансування освіти за кордоном розглядає Дубровіна В.А. [8], ефективність кредитних відносин досліджує Вдовенко Л.О. [9] та ін.

Різноманітні питання фінансування вищої освіти висвітлюють зарубіжні науковці, зокрема Thomas R. Wolanin [10], Alain Mingat [11] та ін.

Економічні та політичні зміни загострюють проблему фінансування вищої освіти, тому дослідження сучасних тенденцій фінансування вищої освіти в Україні та світі є важливим підґрунтям для розробки прогностичних моделей функціонування освітньої системи як сфери соціально-економічних інвестицій.

Метою дослідження є порівняльний аналіз фінансування вищої освіти в Україні та інших країнах світу.

Вклад основного матеріалу. Глобалізація, зміна технологій, перехід до постіндустріального, інформаційного суспільства, утвердження пріоритетів сталого розвитку, інші властиві сучасній цивілізації риси зумовлюють розвиток людини як головну мету, ключовий показник й основний важіль прогресу, потребу в радикальній модернізації галузі, ставлять перед державою та суспільством завдання забезпечити пріоритетність розвитку освіти і науки, першочерговість розв'язання їхніх загальних проблем [5].

Наша держава відстає від розвинених країн за вкладом науково-технічного прогресу в економічне зростання. З огляду на це на останні роки припадає пік реформаторської активності у сфері освіти, зокрема 2014 року Верховна Рада України прийняла закон «Про вищу освіту», у 2015 – «Про науково-дослідну діяльність», у 2017 — «Про освіту».

Згідно із державним законодавством, асигнування на освіту повинно передбачатись у розмірі не менше, ніж 7 відсотків валового внутрішнього продукту за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством [1].

Проте, динаміка інвестицій в освіту вказує на інші реалії сьогодення, зокрема частка ВВП на освіту зменшилася від 6,7% у минулому році до 6,1% – у цьому. Поряд з цим зведений бюджет освіти зріс на 19,2 млрд гривень (рис.1).

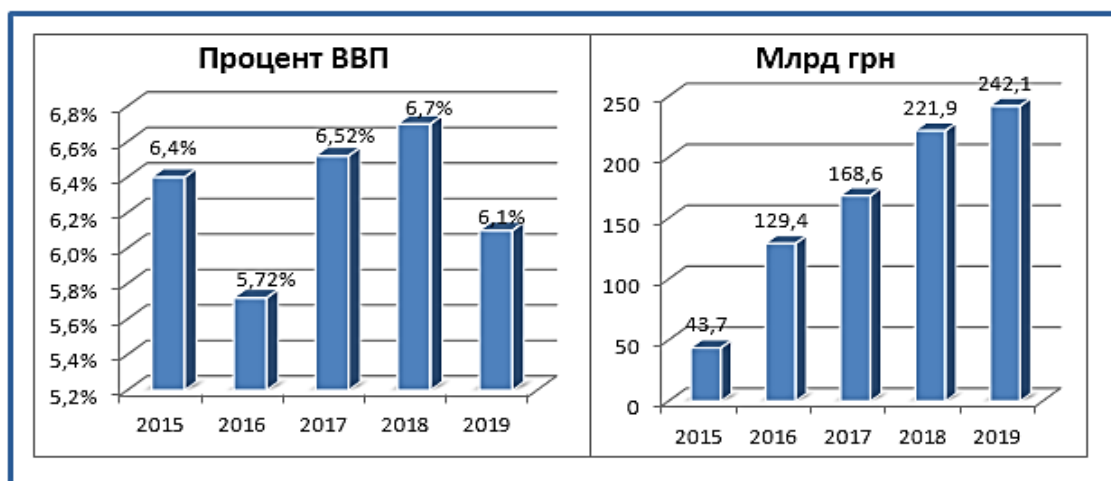

Рис. 1. Динаміка видатків зведеного бюджету України на освіту (за 2015–2019 роки)

Джерело: узагальнено авторами з використанням [6, 12]

Проаналізуємо основні показники фінансування галузі освіти у 2018–2019 роках, задекларовані в Законі України «Про Державний бюджет України» [12]. Наведені у таблиці 1 дані свідчать, що значну частку фінансування спрямовано на забезпечення загальнодержавних витрат МОН та освітні субвенції місцевим бюджетам, причому обидва показники збільшились майже на 10 млрд грн. у 2019 році. Прогнозовано найбільше зменшиться фінансування «Національного агентства якості освіти» – на 13 млн грн., а НУШ (Нова українська школа), порівняно з минулим роком, недоотримає 0,1 млрд грн. Забезпечення потреб освіти осіб з особливими потребами залишиться на колишньому рівні. Враховуючи нагальну потребу навчальних закладів у матеріально-технічному забезпеченні, збільшення витрат на 2,1 млн грн. за цією статтею у 2019 році можна вважати недостатнім. Якщо порівняти витрати у 2019 році з минулорічними, то фінансування вищої освіти збільшено лише на 5,1 млн грн., а фінансування середньої освіти на 17,3 млн грн. Отже, вища освіта отримала видатків майже у 3,4 рази менше порівняно з видатками на середню освіту, що негативно впливатиме на розвиток вищої школи в Україні та гальмуватиме якість підготовки фахівців.

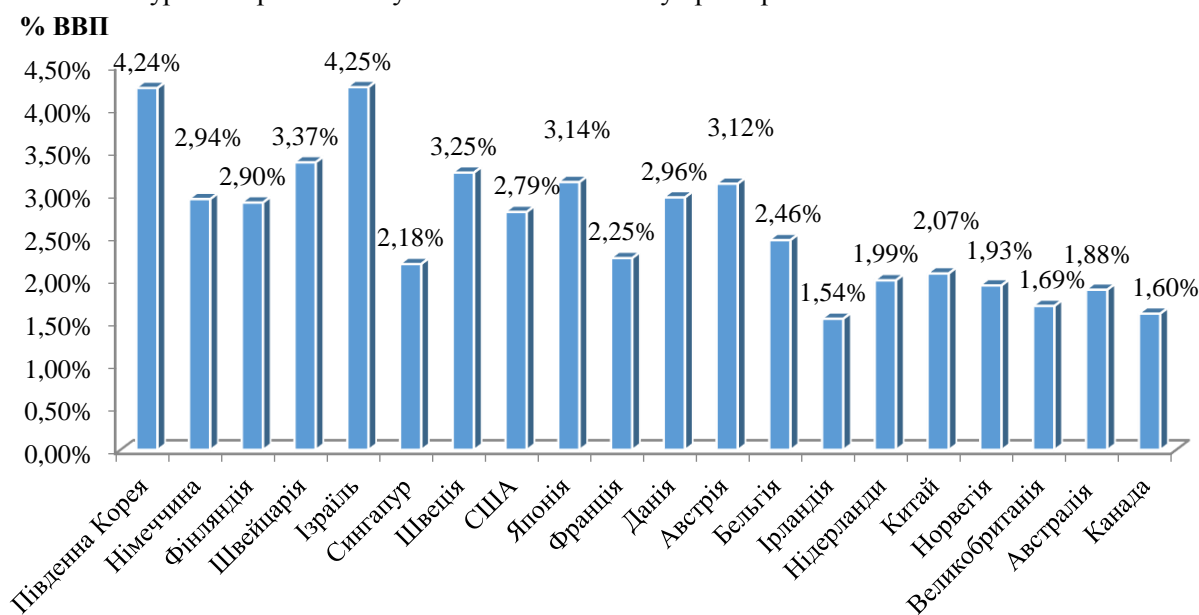
Витрати на освіту та науку України на 2018–2019 р.
(згідно з Законом України «Про Державний бюджет України»)

Статті витрат	2018 р.	2019 р.
Національне агентство якості вищої освіти	32 млн грн	13 млн грн
Підготовка кадрів ПТУ	328,6 млн грн	371,3 млн грн
Наукові дослідження та підготовка кадрів	929,4 млн грн	935,4 млн грн
Премії стипендії. Гранти	31 млн грн	35 млн грн
Фінансування вищої освіти	23,3 млрд грн	28,4 млрд грн
Фінансування середньої освіти	182,7 млн грн	200 млн грн
Матеріально-технічне забезпечення навчальних закладів	990,6 млн грн	992,7 млн грн
Виплата стипендій студентам	3,2 млрд грн	3,4 млрд грн
Проведення ЗНО	233 млн грн	255 млн грн
Загальнодержавні витрати МОН	63,7 млрд грн	72,8 млрд грн
Освітня субвенція місцевим бюджетам	61,7 млрд грн	71 млрд грн
Освіта осіб з особливими потребами	504 млн грн	504 млн грн
НУШ	1,4 млрд грн	1,3 млрд грн
НАН України	4,5 млрд грн	4,7 млрд грн

Джерело: узагальнено авторами з використанням [1]

Зазначимо, що за відсотком фінансування освіти Україна випереджає країни, які посідають вищі місця згідно показників якості освіти. Наведемо рейтинг країн щодо індексу інновацій американської компанії Bloomberg [2], яка вже сьомий рік, аналізує десятки критеріїв, використовуючи сім показників, включаючи витрати на дослідження і розробки, виробничі потужності та концентрацію високотехнологічних публічних компаній та порівнюємо їх відсоток внутрішніх видатків на освіту від ВВП (рис.2).

Зокрема за даними міжнародного агентства Bloomberg в 2019 році Південна Корея зберегла корону першості в щорічному індексі інновацій. Також покращення в області наукових досліджень і освіти Німеччини, привели до того, що одна з найрозвинутіших економік Європи в річному рейтингу зайняла майже лідируючу позицію. У трійку лідерів увійшла і Фінляндія [10]. Варто звернути увагу на те, що відсоток витрат від ВВП на освіту у цих країнах значно нижчий, аніж у бюджеті України, проте наша країна, на жаль, не ввійшла навіть у 50-тку цього рейтингу. Хоча Україна зайняла 14 місце серед 144 країн за кількістю осіб, які отримують вищу освіту, показниками її якості, взаємозв'язку між бізнесом, упровадженням інноваційних розробок у виробництво наша країна знаходиться на низьких позиціях, а отже не є конкурентоспроможною у глобально-освітньому просторі.

Рис.2. Видатки на освіту, дослідження та інновації (відсоток від ВВП)

Джерело: складено авторами з використанням [2]

Зниження частки державного фінансування вищої освіти має два аспекти: по перше, стимулює розвиток недержавних джерел фінансування, що визнано глобальною тенденцією у світі; по-друге, примушує університети змінювати свої фінансові стратегії. Так, Лондонська школа економіки та політичних наук (Велика Британія) намагається збільшувати надходження від благодійних джерел, переводить студентський гуртожиток та службу харчування на повне самофінансування. Приоритетом університету Дюрхема (Велика Британія) є збільшення фінансової бази для наступних інвестицій [6].

Керівництво університету Меріленда, Коледж-Парк (США) серед стратегічних напрямів визначає активний розвиток партнерських зв'язків із міською владою, збільшення площ для проведення науково-дослідної роботи, залучення державних та приватних джерел для підтримки програм університетського бізнес-інкубатора, значна увага приділяється розвитку інфраструктури університету з метою підтримки економічного статусу та ін.[10].

Зазначимо, що прагнення університетів збільшити кількість нових джерел фінансування є надзвичайно важливим для них, оскільки знижує ризики та залежність від зміни державної політики. Державне фінансування передбачає суворий контроль за фінансовими витратами та цільовим використанням грошових коштів. Залучення приватних джерел послаблює цю залежність та дозволяє університетам інвестувати кошти у відкриття нових спеціальностей, розвиток інфраструктури, покращення якості підготовки фахівців. Це забезпечує конкурентоспроможність університету, фінансову стійкість, платоспроможність.

Зарубіжний досвід засвідчує, що благодійні внески є суттєвими для фінансування вищої освіти. Обсяги внесків пов'язані з податковою політикою країни, а саме податковими пільгами [10,11].

Висновки. Результати аналізу фінансування освітньої галузі є суперечливими. Важливим для вищої освіти у світі залишається проблема диверсифікації джерел фінансування. Спостерігається чітка тенденція університетів до фінансової незалежності, зниження частки державного фінансування, зростання приватного фінансування, посилення фінансових стратегій вищих закладів освіти.

Якщо розглядати частину витрат на вищу освіту у відсотках ВВП, то Україна займає високу позицію серед розглянутих у дослідженні країн, проте якщо брати до уваги абсолютні показники, то виділяється значно менше коштів на освіту. Крім того, сьогодні показник асигнування на освіту не досягає показника, затвердженого у 2017 році в законі «Про освіту». Реалією сьогодення є занепад науково-дослідної діяльності, зниження якості підготовки майбутніх фахівців, погіршення матеріально-технічної бази університетів, що пов'язується з недостатнім фінансуванням закладів вищої освіти. Недостатнє фінансування цієї сфери можна вважати основною перешкодою стимулювання молодих науковців, що у майбутньому гальмуватиме входження нашої країни до світових рейтингів, активізації досліджень та впровадження їх результатів у бізнес. До заходів, що сприятимуть поліпшенню фінансування вищої освіти в Україні варто віднести розширення спектру платних послуг, що надаються ВНЗ; створення спрощених схем залучення коштів від комерційного бізнесу та банків; створення ефективної системи залучення бюджетних коштів на конкурентній основі на наукові дослідження. Важливим є запозичення зарубіжного досвіду в контексті прозорості та розробки механізмів фінансування закладів вищої освіти, що й визначає перспективи подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Єфименко Т.І. Концептуальні підходи щодо розвитку механізмів фінансування науки. *Фінанси України*. 2016. № 8. С. 9–23.
2. Олієвська М.Г. Фінансування людського капіталу в регіонах України: монографія. Київ.: НДФІ, 2017. 286 с.
3. Зачоса О.Д. Управління розвитком людського капіталу в умовах формування економіки знань: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук: 08.00.07. Хмельницький, 2017. 23 с.
4. Сидор І.В. Фінансування підготовки кадрів в Україні: інвестиційно-інноваційний потенціал. Фінансова політика інвестиційно-інноваційного розвитку України: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. С. 264–274.
5. Каленюк І. С. Освіта в економічному вимірі: потенціал та механізми розвитку: монографія. Київ: ТОВ "Кадри", 2001. 346 с.
6. Величко А. В., Калько І.В. Питання бюджетного фінансування закладів освіти. *Освіта Донбасу*. 2002. № 5. С. 75–84.
7. Боголіб Т. М. Фінансування освіти за кордоном. *Фінанси України*. 2005. № 8. С. 132 – 139.

8. Дубровіна В. А. Формування структури доходів і витрат вищих навчальних закладів Польщі і Словаччини *Інноваційні моделі розвитку фінансової, економіко-виробничої, освітньої і соціально-гуманітарної сфер державності*: зб. наук. пр.. Міжнар. наук.-практ. Конф. Харків: ХІБМ, 2011. С. 280 – 282.
9. Вдовенко Л.О. Методичні підходи оцінки ефективності кредитних відносин. *Економіка та суспільство*. 2018. №17. С.518-523. URL: <http://economyandsociety.in.ua> (дата звернення 14.03.2019).
10. Thomas R. Wolanin. Financing Higher Education in the United States: An Overview. URL: [http:// D:/Users/Downloads/6875-12752-1.\(Last acctssed 11.02.2019\).](http://D:/Users/Downloads/6875-12752-1.(Last%20acessed%2011.02.2019).)
11. Alain Mingat,, Jee-Peng Tan. Financing public higher education in developing countries. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/BF00129217> (Last acctssed 11.02.2019).
12. Проект закону про Державний бюджет України на 2019 рік. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: [http://w 1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1? pf3511=64598](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64598) (дата звернення 12.01.2019).

Список використаних джерел у транслітерації/ References

1. Yefymenko T.I. (2016). Kontseptual'ni pidkhody shchodo rozvytku mekhanizmiv finansuvannya nauky [Conceptual approaches to the development of financing mechanisms of science]. *Finansy Ukrayiny – Finances of Ukraine*, 8, 9–23 [in Ukraine].
2. Oliyevs'ka M.H. (2017). *Finansuvannya lyuds'koho kapitalu v rehionakh Ukrayiny: monohrafiya* [Financing of human capital in the regions of Ukraine]. К.: NDFI [in Ukraine].
3. Zachosa O.D. (2017). Upravlinnya rozvytkom lyuds'koho kapitalu v umovakh formuvannya ekonomiky znan' [Management of development of human capital in the conditions of knowledge economy formation]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Khmel'nyts'kyu [in Ukraine].
4. Sydor I.V.(2014). *Finansuvannya pidhotovky kadriv v Ukrayini: investytsiyno-innovatsiynnyy potentsial. Finansova polityka investytsiyno-innovatsiynoho rozvytku Ukrayiny* [Financing training in Ukraine: investment and innovation potential. Financial policy of investment and innovation development of Ukraine]. Ternopil': TNEU [in Ukraine].
5. Kalenyuk I. S. (2001). *Osvita v ekonomichnomu vymiri: potentsial ta mekhanizmy rozvytku* [Education in the Economic Dimension: Potential and 6. Development Mechanisms]. К. : TOV "Kadry" [in Ukraine].
6. Velychko A. V. (2002). Pytannya byudzhetho finansuvannya zakladiv osvity [Questions on the budget financing of educational institutions]. *Osvita Donbasu – Education of the Donbas*, 5, 75-84 [in Ukraine].
7. Boholib T. M. (2005) *Finansuvannya osvity za kordonom* [Financing of Education Abroad]. *Finansy Ukrayiny – Finances of Ukraine*, 8, 132 – 139 [in Ukraine].
8. Dubrovina V. A. (2011). Formuvannya struktury dokhodiv i vytrat vyshchyykh navchal'nykh zakladiv Pol'shchi i Slovachchyny [Formation of the structure of incomes and expenditures of higher educational institutions of Poland and Slovakia]. *Innovatsiyni modeli rozvytku finansovoyi, ekonomiko-vyrobnychoyi, osvith'oyi i sotsial'no-humanitarnoyi sfer derzhavnosti - Innovative models of development of financial, economical, production, educational and social and humanitarian spheres of statehood*: Collection scientific works of the International scientific and practical conference. (pp. 280 – 282) [in Ukraine].
9. Vdovenko L.O. (2018). Metodychni pidkhody otsinky efektyvnosti kredytnykh vidnosyn [Methodical approaches to assessing the effectiveness of credit relations]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and Society*, 17, 518-523. Retrieved from <http://economyandsociety.in.ua> (data zvernennya 04.03.2019) [in Ukrainian].
10. Thomas R. Wolanin. Financing Higher Education in the United States: An Overview. *reportlinker.com*. Retrieved from <https://www.reportlinker.com/market-report/Education-And-Training/132964/Higher-Educatio> [in the US].
11. Alain Mingat,, Jee-Peng Tan. Financing public higher education in developing countries. *link.springer.com*. Retrieved from <https://link.springer.com/article/10.1007/BF00129217> [in Great Britain].
12. Proekt zakonu pro Derzhavnyy byudzheth Ukrayiny na 2019 rik [Draft Law on the State Budget of Ukraine for 2019]. (n.d.). *rada.gov.ua*. Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64598 [in Ukraine].

Відомості про авторів

ДЖЕДЖУЛА Олена Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій Вінницького національного аграрного університету (21008, м.Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: DzedzhulaO@ukr.net).

КОБЗАР Валентина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, викладач Технологічно-промислового коледжу Вінницького національного аграрного університету (21021, м. Вінниця, просп. Юності, 8), e-mail: valcob84@gmail.com.

DZHEDZHULA Olena - Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Mathematics, Physics and Computer Technologies of Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3, Soniachna Str., e-mail: DzedzhulaO@ukr.net.

KOBZAR Valentina Mykolaivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer of Technological and Industrial College of Vinnytsia National Agrarian University (21021, Vinnytsia, 8, Yunost Avenue), e-mail: valcob84@gmail.com.

ДЖЕДЖУЛА Елена Михайловна – доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой математики, физики и компьютерных технологий Винницкого национального аграрного университета (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: DzedzhulaO@ukr.net.

КОБЗАРЬ Валентина Николаевна – кандидат педагогических наук, преподаватель Технологически-промышленного колледжа Винницкого национального аграрного университета (21021, г. Винница, просп. Юности, 8), e-mail: valcob84@gmail.com.

УДК: 330.3-047.44:658.152(477)

DOI: 10.37128/2411-4413-2019-7-6

**ОЦІНКА СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ
РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ©**

МУЛИК Т.О.,
кандидат економічних наук, доцент
завідувач кафедри аналізу та статистики,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

Проведено оцінку та визначено перспективи розвитку інвестиційної діяльності підприємств України. Проаналізовано динаміку обсягу капітальних інвестицій в Україні за видами економічної діяльності та за видами активів протягом 2014 - 2018 років. Оцінено динаміку обсягів іноземних інвестицій в Україну, що надавались з різних країн світу, проаналізовано обсяги інвестицій з країни, що є найбільшими інвесторами, проаналізовані обсяги іноземних інвестицій за видами економічної діяльності. Визначено, що Україна залишається інвестиційно привабливою країною, що прослідковується у даних представлених у різноманітних міжнародних рейтингах. Зазначено, що для поліпшення інвестиційного клімату в країні назрілим є питання вдосконалення організаційної та нормативно-правової бази для підняття дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату та формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Визначено ряд позитивних кроків у цьому напрямі. Охарактеризовані шляхи, що сприятимуть стабільному розвитку економіки України та активізації інвестиційної діяльності, в напрямі захисту прав інвесторів. Визначено, що одним із інструментів, що дозволить залучити в державний сектор економіки додаткові інвестиційні ресурси та сприятиме розвитку партнерських відносин держави та бізнесу, є державно-приватне партнерство. Представлені погляди науковців та автора з приводу поліпшення та активізації інвестиційної діяльності в Україні.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість, інвестиції, інвестиційні ризики, інвестиційна активність, інвестиційне середовище.

Табл.: 4. Рис.: 1. Літ.: 11.

**ASSESSMENT OF THE STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF UKRAINIAN
ENTERPRISES INVESTMENT ACTIVITIES**

MULYK Tetiana,
Candidate of Economic Sciences, PhD, Associate Professor,
Head of the Analysis and Statistics Department,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)